

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik csütörtökön és szombatkor.
Hirdetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Győrúdvár,
ház a háziratok címzendők

Hirdetőket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréséért áron számít fel.

A bírói panasz.

A sokajánú gyerek mérlegfogairól.

Az apasági kereset után, a melyet a Közvélemény ítélőszéke elé vittünk, lássuk magát a gyereket: a híres bírói panasz, mely belegázolván Csongrádvármegye törvényhatóságának tisztességébe, úgy akarja országvilág előtt feltüntetni ezt a vármegyét, mint amelyik a közéleti bűnök egész fertőjében elsüllyedve, teljes züllésnek indult.

Sorra fogjuk venni a bírói panasz minden állítását, hogy úgy tegyünk velük, ahogy a kigyófajzat mérlegfogaival szokás: egyenkint kitépjük és rámutassunk nyíltan arra: mi-ben hazudik a gyerek és — ha mi-ben mégis nem hazudik, — ki abban a ludas.

Nem is vesztegetünk sok szót a bevezetésre, belemarkolunk mindjárt a gyerek üstökébe és kezdjük az első ténylegi állításán, mely szerint a december 11-ki megyei tisztújítás során alaki hiba esett az által, hogy a főispán által megbízott jegyzők csupán azt jegyezték fel, kik szavaztak a dorozsmai főlőszolgabírószágra és az első aljegyzőségre, de azt már nem, hogy ki kire szavazott, a szavazás megtörténtével pedig egy plajbásszal teleirt szelert papírosat nyújtottak át a főispánnak, mint jelentést, melyet aztán a főispán az elnöki székéből, mint eredményt, teljes jóhiszeműséggel kihirdetett.

Hogy pedig a szavazások feljegyzése ilyen módon történt, ezért a négy törvényhozó, akiknek a minőségükben a törvény legálább is teljesen ismerniük illenék — a szavazásokat feljegyző dr. Mátéffy Ferencet, Tajthy Ferencet és Söhlly Gyulát vádolta meg, mert — így mondják ők — ezek egész életükben azzal foglalkoznak, hogy a képviselőtestület ülésén az igenel és nemmel szavazók neveit feljegyzik és jegyzőkönyvbe foglalják, — a főispán, az alispán, de senki a jelenlévők közül nem gondolhatta tehát, hogy ezek a szavazatok jegyzésénél és összeszámlálásánál a törvény parancsoló rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával járhatnak el.

A négy apájú gyerek ennél a vádbevezető állításánál mindjárt megkezdhetjük a jogos bírálatot.

A főtött, hogy a szavazás jegyzésére a főispán által kijelölt három

megyebizottsági tagról, ezek közt különösen Mátéffy Ferencről, Szentes város polgármesteréről azt állítják a derék apák, ami — nem igaz — mintha egész életükben szavazatok feljegyzésével foglalkoznának a közgyűléseken, rövidesen tovább lehet siklani. Ez csak kiskaliberű valótlantállítása a négy apának.

Fontosabb az, amit a szavazások miként történt feljegyzéséről mondanak, mert ez képezi az alaki sérelmet.

Állapítsuk meg mindjárt, hogy ebben a címzetes apák igazat mondanak. A szavazások jegyzése tényleg úgy történt, hogy az azt vezető a törvényhatósági bizottsági tagoknak eléjük adott nyomtatott névjegyzéken ceruzával kivirgulázták a leszavazó megyebizottsági tagokat, egy másik íven pedig egyszerűen rovással vezették Herglőz és Gyulafás neve után a rájuk eső szavazatok számát s a szavazás befejeztével a nevek után jegyzett rovásokat összeszámlálván, állapították meg: hány szavazat esett Herglőzra, mennyi Gyulafásra. Ezt a feljegyzésüket nyújtották át az elnöklő főispánnak, aki erről a szavazás eredményét és azt, hogy Gyulafás Géza lett főlőszolgabírónak megválasztva, kihirdette. Ugyanez az eljárás ismétlődött az első aljegyzői állás elrendelést névszerinti szavazásnál, ugyanilyen eredménnyel.

No lám; ezek szerint tehát igaz a vád, — a szavazás szabálytalanul történt és így a választás megsemmisítendő; — kiáltanak föl erre öröndezve a harckeverők táborában.

Persze, hogy igaz. Persze, hogy így történt a szavazás. Persze, hogy ez nem felel meg a törvény rendelkezéseinek. És persze, hogy . . . azaz, ez már nem egészen persze; mert hogy ez okvetlenül a választás megsemmisítését vonja maga után, — ez már nem egészen bizonyos.

Hanem a sok persze után az következik vas következetességgel: ki abban a ludas, hogy a szavazás úgy folyt le, hogy lefolyt és a törvényes formások szigorúan be nem tartottak?

A fenelegyerekek négy pja azt sikkongatja a gyerekeivel, hogy: ludas Mátéffy Ferenc, Tajthy Ferenc és Söhlly Gyula. A tiszteltreméltó négy apa magyar törvényhozó, ugyan, de azt, hogy miképpen szokás az adott esetben törvényesen eljárni: úgy látszik, nem igen tudják, mert a rosszabb eset az volna,

hogy tudják ugyan, de a megtörtént és általuk észlelt hibát tudatosán, tehát rosszakarattal szeretnék mások nyakába tolni arról a nyakról, amelyikre való.

Ugy áll nevezetesen a dolog, hogy amint bármelyik állásra névszerinti szavazás elrendelését kéri, az elnöknek, ez esetben a főispánnak törvényes kötelessége szavazatszedő küldöttséget kirendelni. Kötelessége ehhez a küldöttséghez ad hoc jegyzőket kirendelni és a szavazás megkezdése előtt nem csupán azt kihirdetni, hogy és miként történik a szavazás, hanem azt is megállapítani, a kirendelt jegyzők közül melyik fogja jegyezni az egyik jelöltre, melyik a másik jelöltre leadandó szavazatokat, mert az képtelenség, fizikailag lehetetlen is, hogy mindenki jegyző mindenkiről ne csak azt jegyezze fel, hogy szavazott-e, de azt is, ki-kire szavazott. A szavazás ilyenképpen megtörténvén, annak ellenőrzésére, vajjon a jegyzők helyesen jegyezték-e fel a szavazatokat, fel szokás olvasni azt, kire vagy mire ki szavazott le, hogy esetleges tévedéseket maguknak a leszavazottaknak módjukban legyen helyreigazítani.

Vajjon így járt el ezen a tisztújító közgyűlésen Csongrádvármegye főispánja, mikor a dorozsmai főlőszolgabíró állás betöltésénél névszerinti szavazást kértek? Dehogyan is; elrendelte a szavazást, hagyta azt folyani, ahogy folyani akart és elfogadta az eleje plajbásszal írottan terjesztett jelentést, melynek alapján ki is hirdette, hogy Gyulafás Géza választották meg nagy szótöbbséggel. Sőt elnézte ezt a tisztújító közgyűlés idejére kinevezett tisztújítószéki ügyész is, akinek pedig feladata volna a választás törvényes formáinak betartását ellenőrizni és aki ennél a választásnál elnöki megbízás folytán, külön feljegyezte, megörökítésre, a Herglőzra leszavazott megyebizottsági tagok neveit.

És hagyján, hogy az elnöklő főispán a főlőszolgabíró-választás eredményét hirdette ki a plajbásszal írottan eleje terjesztett feljegyzések alapján. Mert végre is: egyszerű hibázni egy tisztújítás keretében, emberi gyöngyesség lehet; de meglepő, hogy az első aljegyző választás eredményét ugyanilyen jelentés és feljegyzések alapján hirdette ki és csak napokkal a tisztújító közgyűlés után —

mikor az eredményben megnyugodni sehogynem akart és nem tudott, jött rá a formahibára és vezette rá ugyanerre a címzetes apákat.

Mit gondolnak ezek után a tisztelt honatyák, a törvényalkotók: vajjon Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságát és a szövetségnek közreműködőt Mátyás Ferencet, Tóth Györgyöt és Söly Gyulát terhelje a vád, hogy a tisztújításnál a szavazás rendjén a törvényes rendelkezések nem tartottak be? Es mit gondolnak: elolvastván panaszleveleinket ezt a bevezető és magyarázó passzusát, melynek ez a cikkünk szentelve van: a közigazgatási bírák milyen véleményeket alkotnak majd maguknak a közgyűlési elnök — törvényesmereteiről és a közigazgatási ügyvitelében való jártasságáról?

— is. —

Jön a házszabályrevízió. A képviselőház elnökének tanácskozási termében a napokban nagy tanácskozások folytak a pártok vezérémberei és a kormány tagjai között. A tanácskozások a legnagyobb töltöttségességgel folytak ugyan, de mégis kiszivárgott annyi, hogy a házszabályrevízió tervét készítették elő, amely már a jövő héten, de minden esetre még a költségvetés tárgyalása előtt kerülne a képviselőház elé. A házszabályrevíziós javaslat elfogadása után az ülészakot berekesztene a kormány, hogy aztán a Ház kezén-lában megkötözve volna kénytelen hozzáfogni olyan életbevágó reformjavaslatok tárgyalásához, mint amilyenek: az unjoncjavaslat, az adótörvény reformja, és ami a legfontosabb, az általános választói jog kérdése.

A taktika, melyet a kormány és a többség követ, eléggé nyilvánvaló. Ha a házszabályrevízió dolga el van intézve, a kormányra semmi nehézsége nem lesz már hogy egyfelől a bécsi paktum utolsó nagy áldozatait is berifarja és hogy az unjoncjavaslatot fölemelje, másfelől, hogy az ország nyomorban silydőlő osztályait az új adótörvénnyel végképp lecsúszta és az általános választói jogot meghamisítsa, kijátsza.

Semmi kétség, azt fogjuk most hallani, hogy a házszabályrevízió és a választói jog kifejlesztése közt junktimot kell létesíteni, hogy amikor újabb néprétegeket engednek szőhoz jutni a törvényhozásban, ugyanakkor meg kell szorítani azt a nagy szabadságot, amely szabaddossággá lett a parlamentben. Bizonyos, hogy ezzel az érveléssel és a jogosságának, méltányosságának ezzel a látszattal fognak propagandát csinálni a házszabályrevízió tervének. Am erre a taktikai fogásra föl kell hívunk a közfigyelmet. Olyan tetészós hazugság ez, melynek mélyében semmi igazság nincs, csak a romlás, az émiés magva és amelyet ha egyszer a nemzet rövidlátása igazságnak talál elfogadni, mérhetetlen szerencsétlenségbe dönti magát. Mert nyilvánvaló dolog ugyan, hogy a házszabályrevízió szükséges. Az osztályparlament mai védelmezője, a mai többség volt az, amely a revíziót szükségessé tette, mikor megmutatta, hogy a házszabályokban lefelejtett nagy és mélyeskörű szabadságjogokkal élni nem tudott és amikor önzésből, kicsinyes bosszúvágytól sarkalva, az obstrukció szörnyű fegyverével sebezte meg a parlamentáriszmust. Am a házszabályok revíziója bír-

nyenyire érett szükséglet is, csak egyetlen egy esetben valószínűleg meg a legszörnyűbb végezt kihívása nélkül. Akkor és úgy, ha vele kapcsolatban a népjogok valóságos kiterjesztése is megtörténik. A kormány és többsége azonban csak ámitásból hirdeti a junktimot a két kérdés között. A házszabályrevíziót már most megakarja csinálni, amikor a választói jog reform tervezetét még senki, talán a kormány maga sem ismeri. Már most el akarja tehát venni a lehetőséget annak, hogy a választói reformmal szemben az esetleges ellenzék megnyilvánulásait és már jóelőre előnyöket biztosítani magának, még mielőtt a demokrácianak is megadná a magát. Amikor tehát azt fogják hirdetni a kormányajtóban, hogy itt junktimról lesz szó, akkor egyenesen hazugságot hirdetnek, olyan hazugságot, melyet épp oly becselenség volt kieszeini, mint amilyen becselenség volna elhinni.

A házszabály revízió — elismerjük — épp olyan szükség van mint az általános választói jogra. De egyiket sem szabad megalkotni előbb, csak egyszerre. Mindenki, aki ebben ismét felveti a sorrendi kérdést, ámitó és hazug. Mert vajjon miért higgyük és miért bízunk a kormányban a választói jog kérdésében elfoglalt álláspontjában és miért előlegezzük neki a bizalmat, amikor egyik tagja, A p p o n y i Albert gróf most mondta az óbudai kortesbeszédében, hogy a választói jog reformjának szükségessége csak a császári akaratban gyökerezik és hogy ennek az akaratnak nincsen más célja, mint a nemzet gerincének letörése. Ugyanaz az A p p o n y i Albert, aki a küzedelm napjaiban legalább elvben elfogadta a választói jog reformjának szükségét és nemzeti szükségét sem vitatta el, most ezt csak a császári akarat követelményének nevezi. És ezt akkor, amikor a parlamenti szoliaszabadság korlátozását készitik elő. Ilyen körülmények közt lehetetlen bizalommal tekinteni ez elé a reform elé és lehetetlen az öngyilkosságra való elszántság nélküli jóelőre belemenni a házszabályok revíziójába.

Bár sikerülne a kormánynak bebizonyítania, hogy szandékai becsületesebbek, mint amióknek tartjuk. Szivesen hajunk meg még előttük is, ha ez úgy történik, hogy a házszabályok revíziójára vonatkozó javaslattal ugyanakkor állanak elő, amikor a választói jog reform tervezetét a nyilvánosság elé viszik. De amíg junktim nincs, vagy csak mint kijátszható szólasforma van, addig ezt a titkon tanácskozó és fordorkodó kormányt és többséget az ország legnagyobb veszedelmének kell tartanunk. Amit terveznek: mérgeital. A módoról, melylyel azt be akarják adni, csak azt mondhatjuk: ez a végsőig kétségbeesettek ismert stílusza.

Temetnek a megyéket...

Temetnek a megyéket — ha tudnák. Lapunk legutóbbi számában mutattunk rá, mint kellett életré Szentés megyeszékhely jellegének ellenségeit a megyebeli négy országos képviselőnek a december 21. ike megyei tisztújítás ellen benyújtott famózus bírói panasz és mint vállalkozott — vézemet kapva a belső támadástól — a Szegedi Napló vármegyének kívülről való támadására és elveremlése is.

Kell azonban, hogy Szentés és Csongrádmegye összes megyebizottsági tagjai teljes tartalma szerint ismerjék a Szegedi Napló siraós cikkét és a megyei közéletben való minden ténykedésüket a Szentés ellen folyó aknamunka minden mozzanatának teljes ismerése irányítsa.

Éppen ezért, a közöttünk élő harcverők jellemzésére is, akik ezeket a megáfolhatatlan tényeket agyonhallgatással fogadják, — szóról-szóra közöljük szegedi lapjaink megyetemetek cikkét, amint itt következik.

„A mi megyénk igazság szerint az ő maga összes területével együtt a mesék és az ábrándok világában csatangol valahol; csak féltékeny merünk még a reményre is gondolni, hogy lesz e vajjon valaha belőle valami. Testet ölt-e valaha a Szeged vármegye gondolata? Intéző köreink felkarolják-e valaha ezt a gondolatot illő szeretettel? Megkészsül-e a mi életünkben ez az ujalakulás, amely az egységes és erős magyarság Szeged erejét tovább terjesztené ki a délvédek nemzetiségei felé? Vajjon megtörténik-e a mi életünkben, hogy az ezeréves és anyavárosból a nemzetiségi területekre kibocsájtott magyar rajok, újból a törvény kötelező erejénél fogva az ősi otthonhoz visszacsatoltassanak és minden ügyeikben a sokszor elpusztult, de mindig talpra állott régi Mező-Szeged városához magukat szívben és lélekben hozzánk tartozandónak tartásák, vélejk és ismerjék.

Kérdés, amelyre biztató feleletet csak a rószánzi reménykedés adhat.

Ameddig ez a mi reményeségünk nem teljesül, addig a mi megyénk mégis csak az ősi és tiszteletreméltó Csongrádvármegye marad. Nevezés nagy tradíciók fűződnék Cseringrad, a Körtvélyes tava, a Gyümölcsény erdő, a beődi rév, a gyök, az Atyók és Felgyök, a Szer mezeje. A Sövényháza állítólag tartózkodó regehitbeli Atilla-sir: mind, mind az ősi varmegye területének történelmi múltjáról oly hangosan beszél.

Kévs vármegye dicsekedhetik az országban a jogoknak és kötelezettségeknék ezredven át való ébrentartásával, mint ez a megye. Mikor a városunk a hullámok tengerébe merült, amidőn teljes kétség lakozott az elszomorodott lelkekben az iránt, hogy vajjon a teljes pusztulásból föllabad-e valaha: Pály Ferenc a törvényhatóságot csak úgy összehívta a közgyűlésre, mintha mi sem történt volna: mert ha minden elvesztett is, de nem vezett el a jog. Hasonlóképen Csongrádvármegye, amidőn idegen hadak által elpusztítottán, hazai, vagyonai, kultúrája, a földdel egyenlővé tétetvén, mindenki menekült, valahol Felső-Magyarországon éppúgy megtartotta közgyűlést és tisztújítást, mintha otthon lett volna virázó földjein, ahol pedig akkor lerombolt templomok és elpusztított udvarházak romjai között, csak a busz hozott termett.

Ez az ősi jog szeretete. Több: ez az ősi jog imádata. Szívös és erős volt ez a vármegye. A ficti non frangi módja szerint hajlott, ha kellett, de meg nem tört sohasem. A vármegyének valóban tiszteletreméltó és szép múltja van.

A mai vármegye meglehetősen csendes életet él. Nagyrészt latifundiumokból és pusztakbó áll. A multak emlékein borong. Az 1526 ki nemzeti katasztrófa előtt területén büszke vár emelkedett, négy városa és csaknem kilencven helysége volt. Hova lettek, hova tűntek, ki tudná megmondani? Hiszen egész vármegyék tűntek el a nélkül, hogy tudnánk, hogy hova lettek, hogyne tűnhetek volna el tizivel akkor a községek? Valóban sok elvesztett, de megmaradt az önkormányzati jog, az autonómia: mentvára a magyarnak minden alkotmányos küzdelmében — más vármegyénél. A megye ma önkormányzatát egy rendezett tanácsú városra és tíz egynehány faura terjeszti ki. Még meg se lehet mondani, hogy hany falva van neki igazság szerint, mert az uradalmi pusztakból csinált falvak létesítése nem jogosult. Törvényszerű ugyan, de nem igaz: aféle dolog ez, mint a Leak Ferenc pipázása a szerűskertben; hogy szabadni szabad ugyan, de tisztaséges ember nem teszi.

Az ősi varmegye illyképp, csekély hatáskörre szorítva, kissé tengődő életet él. Kevések azok a dolgok, amiket hivatalból mozgathat. Lakossága csekély: az egész megyénem él több lélek, mintha Szeged lakosságát háromszor vennénk. Mégis ez a megye — s ez nagy életerőt mutat — évtizedek óta

állandó forrongások színhelye. Régi főfogások küzdenek új gondolatokkal, amely utóbbiak nehezen hatolnak a méla és elhagyott pusztákban át. A megye közgyűlésén történt, hogy a liberális szónoklatot tartó Klauzál Gábor táblabíróról azt kérdezte az előklő alispán:

— Ugyan mennyi pénzt kapott az úr a szidoktól, azért, hogy beszél, mikor én ötezer pengőt kaptam azért, hogy hallgassak.

Mondják, hogy az események előrevetik árnyékukat. Az események árnyéka az ősi megye határait borongva nyúlik el és virágos mezőket főd be olykor. Az a cinizmus, amely az említett szavakat a tisztalelkű Klauzálhoz intézte, a megye újabb történetében (ha valaki nem árvelek és főrendégek dumaiban, hanem a lelkek nyilvánulásaiban és alakulásaiban keresi a történelmet) itt-ott föllátható. A hatalmasok részéről mely megvetés a nép ellenében, a nép részéről mely gyűlölet a hatalmasok ellen. Ez a sajtóság és különös rendszer teremtette meg a Sima-korszakot, amely kulturális fejlődésében másfél évtizeddel vette vissza a vármegyét. Ezt a Simat, mikor községi jegyző vizsgára jelentkezett, elbukattak az erősebbek és Sima erre egy olyan demagóg hadjárattal felelt, amelynek fellegei elvonultával nemcsak anyagi, de lelki romladékok is láthatóvá lőnek.

A megye féltékeny és ideges, mint az az ember, aki a maga csendes utcáját megszokván, egyszer csak megdöbbenve látja, hogy benne csillinglel a villamos vasúr. A női turbare circois meos nala annyit jelent, hogy hagyjatok engem béken, ne bantsatok. Körülbelül úgy van, mint a negyvenes években az a nyolcvan éves képviselő, aki amidőn a lanchid költségeinek a megszavazására hívták fel, azt felelte: Minek már az erre a kis időre?

A vármegye bevonul az ő bástyaiba, amelyeket egyébként a nemzeti ellenállás korszakában nagyon enyhén és gyengén védett, ámde mindegy, a bástyák megmaradtak, más életpécs vármegyék elientállása megmentette Csongrádmege bástyáit és a vármegye váraiba száll piheni.

Hogy körülötte lüktet pezsgő erejével az élet és az élni akarás, hogy új lelki fualmak futnak át a nagy mezőkön: jórészt idegenül hagyja ez, ő az altruizmust abban keresi, hogy konzervatív legyen, mint egy Bach huszár és gondolatai ne érjenek ki a szőlőkerítésén túl.

Nyugodt és öneledeit álmat éli az elag-gott vitéz.

Természetes, hogy ebben a politizáló országban megye nem létezhet politika nélkül. Minden megyének megvan a maga intéző körei, megvan néha láthatók, többnyire azonban olyan szent és láthatatlan lények, min: a dalai lama Urgában. Az in téző körök intézkedései leggyakrabban arra irányulnak, hogy az alkotmányos formások szerint bar, de lehetőleg az ő akaratuk érvényesüljön. Ez ellen azután alakul ki a megyei ellenzék, amely ismét azt akarja, hogy máséket történeken a dolgok, mint ahogy történnek.

Ez a két törekvés aztán különböző rejtett formákban, titkos sakkhúzásokban, kulisszámögötti tervezetekben nyilvánul meg, lehetőleg kerülve a fórumon való megjelenést. Nem minden mélység nélkül való az anekdota, hogy bizonyos vármegyében minden hat évben csak azért választottak új és új alispant, mert minden alispán kitépített az át a maga tanyája felé: a vármegye őt hat választási ciklus lejártával egészen tühélt úthalozatoshi jutott. Ezt is így hívják, hogy politika.

Ezután jön aztán az országos politika. Ezt már bajos úgy kilikkek szerint intézni. Valaha ment, ma már nem megy. A megye bekelve két óriási latfundium közé nagy hajlandósággal birt minden időben arra, hogy a territóriumát is hasonló ügykezelést tartson. Természeteszerűnek találta, hogy a központ szándékai érvényesüljenek ezen sok buzgalommal rajta is volt. Kezelve a vármegye hangulatát úgy, amint a lelkiismeretes hivatalnok az aktált kezelni szokta. Ráírta: szál-

litandók ilyen vélemények, ilyen hngulatok, ilyen akaratok s légy szives azt akarni őh nép, amit én akarok, mert máskülönbén levezsem hozontos üstökédrt atyai áldó kezemet, amelynek melegt ériani többé nem fogod.

De új világ jött. A függetlenségi és negyvennyolcas eszmék elfogatnak méltó trónusukat a nemzet lelkében. Ez megütöztet keltett a megye láthatatlan vezetősége körében. Elvégre nem voltak ők valami túlságosan ellenségei a függetlenségi politika elveinek. Ha éppen valakinek ez az elve, hát legyen ez az elve — de ne mondja! Ez nagyon szokatlan. Ez ijesztő és csodálatos. A megcsontosodott konzervativizmus erre súlyos romézt érzett a tagjaiban.

A nemzeti ellentállás küzdelmeinek idejében a vármegyék megmutatták, hogy erős épületrészei a magyar alkotmány palotájának. Am, ha a pincét nyitva felejtik, dohos és hideg légáramlat suhan át a boltíves folyosók ódon oszlopai között.

Ugy látszik, a megyében ezt a pinceajtót nyitva feleddék és még késlekedik a láb, amely betaszítsa.

Bar hiszen, ami kélsik: nem mulik. Eljön annak is az ideje, valószínűleg hamarabb mint gondolnók s mint egyesek azt szeretnék. Hogy egy nagy multu, de jelenleg kevés mozgató erejű megyének a láthatatlan úgnyvezett intézője hadba keljen az egész országot diadalal átáramló nemzeti eszmével: kissé naiv dolog és kissé gyerekpolitika.

Par évtized előtt, mikor a nagy Tiszára hatalmi súlyával ráfeküdt a nemzet közéletére és ama bizonyos, hol szelid hol nem szelid nyomással verte a békóba a szabad politikai véleményt, mondta Nagy Sándor azt az emlékeztető ötletet: Azért éjfélt után mégis mindenki negyvennyolcas.

Ugy látszik, a láthatatlan vezetőség a megyében még ma is azt szeretné, hogy a fenséges magyat nemzeti eszme, amely a függetlenségi és negyvennyolcas párt elveiben van lefektetve csak úgy litokban nyilatkoznak, nyiltan ne merje vallani senki mint ahogy az egyszerű ember is a kopott szipkát esak otthon és éjszaka börtökötől viselni.

Pedig ez az idő, a fölöttünk élő hatalmas Istennek hála érte, elmult. A mély kód, amely a sziveket megülte, eltűnt és szerte foszlott, országunk legtöbb táján. csak a nagy magyar történelmi multu Csongrád vármegyében történhetik az meg, hogy egy főtisztviselő, aki a mesterségéhez való hozzáértés, munkabírás és jellem tekintetében kétségen felül áll, ama bizonyos láthatatlan intézőség elejteni akarja s tényleg el is ejtsen csak azért, mert az illető a magyar nemzeti eszmének olyan híve, aki nem csak éjtél után birtokosa ezen elvnek s nemcsak stétben viseli azokat, mint az egyszerű ember a lopott szipkát.

Nem mi tárjuk fel a megye közönsége előtt ezt a szégyenletes állapotot; megteették ezt a vármegye országgyűlési képviselői. A függetlenségiék és a szocialista egyaránt.

Nem gondolnád, igen értékes szép magyar történelmi multal bír vármegye közönsége: nem volna-e csakugyan idgje becaukni azt a pinceajtót? úgy hogy a pincéből följáró dohos kisérteket egyszer s mindenkorra lent maradjanak. S a háromfolyos nagy és repülőmadaras cimert megfordítván ezen ajtó fölött „ráírassék röviden s sötét gyász betűkkel: „Füi.”

No, tisztelt nagy multu ősi vármegye! No hat Szentes város! Rajta, sicsesetek! Tegyetek meg ezt a kis szívességét a lélekbeli sarjadt felhívásra. Zárjatok magatokra a pinceajtót, haljatok meg egy kicait, intézkedjétek, hogy — magvókat ezután megfordítsák kriptókon a megye cimerepajzsát s ráírják kriptókat ajtójára: v o l t.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. Január 16.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselő testülete f. hó 20-án, délelőtt 9 órakor tartja rendes havi közgyűlését a túl a

kurcai tanácskozó teremében. A közgyűlés tárgyszorozatának általánosabb érdeklő ügyei a következők: Számonekérőszék alakítása 1908-ra. A Petőfi-szálloda bérbeadására tartott árverés eredményének bejelentése. — Alispáni határozat a dr. Tasnády Antal városi ügyész ellen elrendelt vizsgálat beszűntetéséről. — Tanácsai előterjesztés a nyugdíjszabályzat módosítására. — A munkástelepi lakosok kérelme községi adóügyben. — Legeltetési szabályrendelet.

— A választási reformról. Liptha y Sándor, függetlenségi párti képviselő politikai hetilapot szerkeszt, melyben a napokban, mint mondja, teljesen megbizható helyről, velj értesülés alapján a következőket tezi közé a választójog tervezett reformjára vonatkozólag: A választójog törvénytervezete megadja a választási jogot minden magyar állam polgárnak, ki húszonnegyedik életévét betöltötte és magyar állrini és olvasni tud. Az új törvény a szerzett jogokat nem érinti. Akinek bármely alapon a régítörvény szerint volt szavazati joga, az szerzett jogát továbbra megtartja. Szavazattal joggal bír tovább minden magyar állampolgár, ki húszonnegyedik életévét betöltötte, ha nem is tud magyarul írni és olvasni, de bizonyos, a törvényben meghatározott minimális adót fizet. Nem bírnak választójoggal azok, akik a magán (tulajdon, vallás, a házasság vagy a népegyeszesztáji ellenizgata miatt büntetve voltak. A szavazás nem titkos, hanem nyilvános. A választás körjegyzői székelyek szerint történik. A mai választókerületek teljesen megszűnnek. Az új választókerületek becszása és megalakítása most van folyatbar. A képviselőház megemlisitheti azon választott képviselő mandatumát, aki a megválasztását megelőző agitációnál országgyűlésre, vagy a magyar nemzet ellen foglalt állást, vagy pedig aki a tulajdon, vallás, vagy a házasság intézménye ellen szállott sikra. Az új képviselőök hat évre lesznek választva. Ha tényleg jól értesült a nevezett ország képviselő, akkor könnyen megmagyarázható hogy miért olyan sürgős egyszerre a házasságrevizió olyankor is, mikor a horvát obstruktorokat állítólag kiirtják és a nemzetiségű párttal paktumban vannak.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án délelőtt 9 órakor tartotta ez évben az első rendes havi ülését, mely egyúttal alakuló ülése volt. Keletem Béla dr. főispán előklőléce mellett. Jóformán legfontosabb feladata a bizottságnak ezúttal tényleg az albizottságai, ezek között a fegyelmi választmányba bevalasztattak, rendes tagokul: Fekete Márton, Kiss Zsigmond, Ternovszki Alajos és Scossa Dezso, póttagokul pedig Vecsery Sándor dr. és Alt Miksa.

— Kamatliab leszállítás. A német birodalmi bank végre szintén leszállította egy százalékkal a kamatliabot. Csaknem egy hete hogy ezt a leszállítást várták és így az nem lepte meg sem a pénzügyosok, sem a tőzsdéket. A 7 és fél százalékos kamatliab mult évi november 7-ke óta volt érvényben. Valószínű, hogy a mostani 6 és fél százalékos kamatliab sem tartja magát soká, mert a magánkamatliab jelenleg 5 százalék és ilyen nagy különbözetet a hivatalos és a magánrta

között nem maradhat fenn hosszabb ideig. A bankjegyek visszaáramlása és a váltóárnyalások alakulása a német birodalmi banknál eddig elég kedvező. E folyamattól függ meddig marad meg a 6 és fél százalékos kamatláb.

— El nem fogadott kinevezés. A budapesti lapoknak a hétfői országgyűlési tudósításában olvassuk, hogy dr. Molnár Jenő városunk orsz. képviselője bejelentette a Házuk, hogy a Kelemen Béla főispán által Csongrád vármegye tb. ügyészévé történt kinevezését nem fogadta el. Lehet, hogy az állást öszefergethetlennek tartja a képviselői állással, lehet talán más az oka annak, hogy ezt a tb. ügyési kinevezést Molnár Jenő dr. visszautasította. Ez tisztára az ő dolga, amireh senkinek semmi köze nem lehet. Nem is ezért emlékezzünk meg a dologról, hanem azon a híres bírói panaszon, melyet vármegyénk négy országgyűlési képviselője, a megye jóhírének meghurcolásával, a megyei tisztújítás ellen a közigazgatási bírósághoz benyújtott, Molnár Jenő dr. felsorolva aláírásával a címét, úgy szerepel egyebek között, mint Csongrádvármegye tisztviselői főügyész. Ha a kinevezését nem fogadta el, mi jogcímre írja akkor magát tb. főügyésznek?

— Kétszáz ezer korona öntözési célokra. A földmivéleletügyi miniszter elhatározta, hogy kiváltképpen az alföldi szikes területek javítására hivatalos öntözőcsatornák létesítésére erőfőjtés akéiőt indít. A miniszter szándéka az, hogy az öntözésre való berendezésnél, valamint már berendezett, de rosszul kezelt öntözőcsatornák kezelésében és a szükséges trágyázási kísérletnél egyes gazdákra állami támogatásban fog részesíteni. Gondoskodni kíván a miniszter arról is, hogy a népies mintagazdaságokkal kapcsolatban kisebbeszerű öntözőcsatornák rendezzenek be. A szikes — valamint tözezes és egyéb talajú területeken minta öntözőtelepeket létesítenek, amelyek kizárólag állami közlegyek kezelése mellett a különféle talajokra ma még megoldatlan kérdések: rétmegújítás, trágyázás stb. tanulmányozására szolgálnak. Az akció célja az is, hogy a bolgár kérészet mintájára való kerít teremény művelésére a kisgazdák körében meghonosítsák. A miniszter az öntözési akcióra 2000000 koronát vett fel az 1908. évi költségvetésbe.

— Az adóreform ellen. A magánbiztosítók bizottságát küldték ki az adóreform tanulmányozására. A bizottság a következőkben kívánja felváltani a tisztviselők érdekeit: a létminimum felemelése 1200 koronára, esetleg további felemelése a gyermekek számára. A progresszív adó igazságosabb és méltányosabb érvényre való juttatása. A családtagok jövedelméről a munkások elhagyása. Lakbér és változó mellékjövödelmek adómentessége. Egyenlő elbánás az állami tisztviselőket. A negygyűlés megőzőleg melyen előterjesztést tesznek az adóreformról, az érdekelteket 19 testület közös előterjesztést fog tartani a. hó 19-én pedig a nagygyűlés valószínűleg 26-an fog megválasztani.

— Tisztelgések a főispánnál. Kelemen Béla dr. főispánnál, hétfői Szentesen tartózkodása alatt, hétfőn délelőtt 11 órakor az általa tb. vármegyei fő- és járási orvosok kiválasztott doktorok tisztelgtek, hogy kinevezetésüket megköszönjék. Követlenül ezután az I. 48-as népkör süldöttsége tisztelgett a főispánnál, hogy vele a kör disztagyva történt megválasztása tudassa. A kul-

dóttás Molnár Jenő dr. orsz. képviselő vezette, aki üdvözlő beszédében jónak látta nemcsak tantöríthatatlan ragaszkodásukról és szeretetükről biztosítani a főispánt, hanem kitérni arra is, hogy a pártbeli szentesi meggyelböltési tagok félre voltak vezetve és ezért szavaztak a megyei tisztújítás és a bizottságok alakítása alkalmakor úgy, ahogy szavaztak és ahogy ez bizonyos köröknek nem tetszett. Igaz dicséretére legyen mondva a mi egyeneslelkű szentesi polgártársainknak: erre a beszédre előlépett a függetlenségi 48-as kör ímént választott al-elnöke: Csúcs Lajos és kijelentette a főispánnak, hogy ők bizony nem voltak leghevesebbek sem félrevezetve, hanem tudatosan, Szentes város jól és helyesen fel fogott érdekének megfelelően foglaltak állást a megyei választásoknál. Egyben pedig arra kérte a főispánt, hogy ne segítsen a vármegyében újból a békétlenség és háborúskodás szítását, hanem inkább a közbéke létrehozásán segítsen munkálni. Beesületre jőzán, értelmes és igazán a közjót szolgáló egyenes beszéd ez. Csak aztán meg is szívnék azok, akiket illet.

— Eltűnt asszony. Széll Lászlóné csongrádi asszony még a múlt év december 6-án eltűnt a lakásáról és azóta nyoma vesztett. Mi történhetett a jómódu és józan életű asszonnyal, — erről a szomszéd városban sokat beszélnek. Többeknek nyilatkozott ugyanis, hogy örökös háborúsgyanú él a fátal és menyével s így ha vele valami szerencsétlenség történe, ne higgyék, hogy öngyilkos lett. A család háborúsgyanú azon folyt, hogy az általa használt szék fel házat, földet és szőlőt nem akarta a fiának átadni. Ugy hírik, hogy eltűnése dögében fut és menyét kihallgattak. A rejtélyes eltűnése felderítése mindenesetre a hatóság feladata.

— Felolvasás. Ma lesz a nyolcadik felolvasás a helybeli állami főgymnáziumban este 5 órakor. Felolvasó Dr. Soltesz Gyula tanár.

— A szállító közönség figyelmébe. Az államvasutak aradi üzletvezetősége arról értesíti a szállító közönséget, hogy kereskedelmiügyi miniszteri rendelet alapján a szentesi vasutalomszámok kirakott árakat — további intézkedésig — vasárnap is egész napon át, illetve a hétköznapokra megállapított raklái órák alatt, minden korlátozás nélkül lehet elfuvarozni, tehát a pályaudvaron az elfuvarozással járó minden munkát is lehet végezni.

Uj erőt ad

a SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig személyes kétes értékű szerekek kísérletezni, amikor az ember egészségeről van szó. Gyengeség esetében, különösen lábadozóknál, vagy vérszegénység, tüdőbaj, tüdőbetegségek munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbizhatóan hat. Ez a szer a V 5-1

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszerrel járj — a látható — képekkel egybevetve.

SCOTT-féle Emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Feloldószerszerző: BÀNFAI LAJOS.

Kiadóhely: Szentes és Vidéke könyvnyomdája

Vekerzug 22. számú — Szürszabó Nagy Imre-féle tanyán Meos Balogh Mihálynak 22 darab, hízónak vagy magnak való, a legszesz szöke faj süldője

ELADÓ.

Ertekezni lehet a helyszínen, vagy Keresztes Nagy Györgynél II. kerület Széchenyi-útca 52. szám alatt levő házánál. 2-1.

Eladó cséplőgép.

Egy 8 löerejű, önjáró cséplőgép eladó. Ertekezni lehet az írást a tulajdonossal, Soós Pál várm. ügyészszel.

6914—tkv 1907.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekényvi hatóság közhíré teszi, hogy Rechimtz Ferenc keszthelyi lakos végrehajtának Kovacs István szentesi lakos végrehajtást szenvedett elleni 140 korona tőse követelés és járulékaival iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén levő Szentes város belterületén felváltó szentesi 9040 szíkvben A j 1 sor. alatt felvett 1838—17. rsz betétesnek hának a Kovacs István (k. n. Szilgyi Mari) nevű átvő fele részére a illette az 1881. évi 60. t. c. 156 §-a értelmében az egész ingatlanra 1815 koronában cenzel megállapított kikülfaltás urban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi február hó 17-ik napjának d. e. 9 órakor ezen telekényvi hatóság helyiségében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikülfaltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát vagyis 181 K. 50 fillért készenbanc vagy ovadékképes értékpapírban a kibülfaltó kezébe letenni, avagy a bnatépőnek a bíróságnal előleges elhelyezésről kibülfaltó szabáyszerű elismervénynt átszoigáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekényvi hatóságnal, 1907. évi december hó 9-ik napján.

Katkics,
kir. bíró.

Fontos

üzéreknek és viszonteladónak Legjobb beszerzési forrás kölkben.

A j a n l u n k:

Gazdasági kötöket Koton és Köpperből 40 fill. — 1. 30. koronáig.
Klotdisz kötöket és széles női Klotkötöket 20 fill. — 3.00 fill.
Gyermekkampr kötöket Köpperből, Klotból liszterből 15 fill. — 100 koronáig, melyek minden nagyságban kaphatók.
Női reformkötöket 120—130 cm hosszban 1.29 fill. — 3.00 koronáig moskóleme, Klot és liszterből.

Mindenemű női fehérnemű, mint ingeket, kötözeteket, alsó szoknyákat, alsó nadrágokat előnyösen beszerzhetni eplitt: REICH és ADLER, eplitt jB mech. hímző, kötény és fehérneműgyárból. Minta-küldemény körülből 50 korona értékű. Székfűdes bérmentve, utánvétellel. RÉSZVÉNY-TÁRSASÁGNAL.